

ვირტუალური აქტივი, როგორც არამატერიალური ქონებრივი სიკეთე:
სამართლებრივი მოწესრიგების თავისებურებები

თეონა კაკაურიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის კერძო
(ბიზნეს) სამართლის სამაგისტრო პროგრამაზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

კერძო (ბიზნეს) სამართლის პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ ტატანაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორებისადმი აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თეონა კაკაურიძე

05/30/2026

აბსტრაქტი

ნაშრომი იკვლევს ვირტუალური აქტივის, როგორც არამატერიალური ქონებრივი სიკეთის, სამართლებრივ ბუნებასა და საქართველოში მისი მოწესრიგების პრობლემებს. მასში ყურადღება გამახვილებულია იმ სამართლებრივ ვაკუუმზე, რომელიც ციფრული აქტივების სამოქალაქო-სამართლებრივი სტატუსის გაურკვევლობითაა გამოწვეული, რაც მათი, როგორც ქონების, დაცვას არაეფექტიანს ხდის.

ნაშრომი, დოქტრინალური და შედარებით-სამართლებრივი ანალიზის საფუძველზე, სწავლობს საქართველოს სამოქალაქო კანონმდებლობაში არსებულ ხარვეზებს და ევროკავშირისა (კრიპტოაქტივების ბაზრების შესახებ რეგულაცია, MiCA) და აშშ-ის მარეგულირებელი მოდელების შედარებით, ქართული კანონმდებლობის ჰარმონიზაციისთვის რეკომენდაციებს შეიმუშავებს.

კვლევამ აჩვენა, რომ ვირტუალური აქტივების მოწესრიგების საქართველოს მოქმედი წესები ფრაგმენტულია და, ძირითადად, ფულის გათეთრების აღკვეთას ემსახურება, რის გამოც ვერ უზრუნველყოფს ციფრულ აქტივებზე საკუთრების უფლების სრულფასოვან დაცვას. სამოქალაქო კოდექსის სანივთო სამართლის პრინციპები კი, რომლებიც მატერიალურ ნივთებზეა მორგებული, ვირტუალური აქტივების მიმართ პრაქტიკულად გამოუყენებელია. ნაშრომის დასკვნით, საქართველოსთვის ოპტიმალურ მოდელს ევროკავშირის MiCA რეგულაცია წარმოადგენს. ძირითადი რეკომენდაციები მოიცავს ერთიანი საკანონმდებლო ჩარჩოს, კერძოდ, „კრიპტოაქტივების ბაზრების შესახებ“ კანონის მიღებას, რომელიც დაადგენს კრიპტოაქტივების მკაფიო კლასიფიკაციას, დანერგავს მომსახურების პროვაიდერების სრულფასოვან ავტორიზაციას და შექმნის ინვესტორთა დაცვის ქმედით მექანიზმებს, მათ შორის, „თეთრი ფურცლის“ გამოქვეყნების ვალდებულებას.

საძიებო სიტყვები: ვირტუალური აქტივი, კრიპტოაქტივი, არამატერიალური ქონებრივი სიკეთე, საკუთრების უფლება, სანივთო სამართალი სამართლებრივი ჰარმონიზაცია.

Abstract

The paper examines the legal nature of virtual assets as intangible property and the problems of their regulation in Georgia. It focuses on the legal vacuum caused by the uncertainty of the civil-legal status of digital assets, which makes their protection as property ineffective.

Based on a doctrinal and comparative legal analysis, the paper studies the gaps in Georgian civil legislation and, comparing the regulatory models of the European Union's Markets in Crypto-Assets (MiCA) and the United States, develops recommendations for harmonizing Georgian legislation.

The study found that the current regulations of Georgia are fragmented and do not ensure the protection of property rights, while the principles of property law of the Civil Code are not applied to digital assets. The paper concludes that the optimal model for Georgia is the EU MiCA regulation. The main recommendations include the adoption of a single, comprehensive law that would establish a clear classification of crypto-assets, introduce full authorization of service providers, and create effective investor protection mechanisms, including the obligation to publish a "white paper".

Key Words: Virtual Asset, Crypto-Asset, Intangible Property, Right of Property, Property Law, Legal Harmonization.